

Herb Powiatu Zawierciańskiego

Geneza i wyjaśnienie symboliki

Dotychczas używany herb powiatu

- Opracowany w 2000 roku przez Centrum Heraldyki Polskiej
- *W polu czerwonym nad falą błękitno-srebrną mur forteczny srebrny z dwoma takimiz basztami, nad którym pół koła zębatego złotego i orzeł biały (srebrny) piastowski, w bramie z prześwitem czerwonym trzy kłosa złote w wachlarz*
- Symbolika:
 - Mur z basztami – miejscowe zabytki
 - Koło zębate – tradycje przemysłowe
 - Kłosa – tradycje rolnicze
 - Fale – rzeka Warta

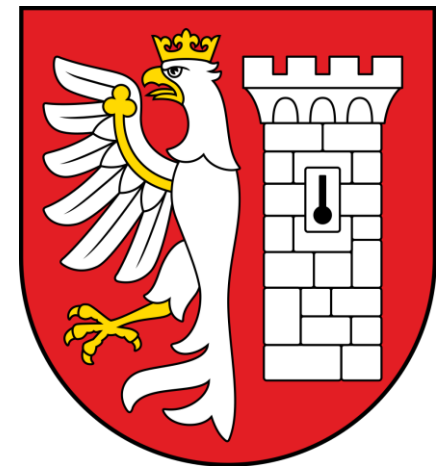
Herb obarczony był błędami

- **Negatywna opinia Komisji Heraldycznej (Uchwała Nr 227-229/O/2000)**
 - *Nadmierne nagromadzenie symboliki*
 - (...) *przypomina wzory herbowe tworzone w niektórych krajach wschodnioeuropejskich w okresie stalinizmu*
 - *Każdy element godła z osobna jest albo banalny albo dobrany zgoła niewłaściwie*
 - *Mury obronne przywodzą na myśl herby miejskie, zamiast tego można zastosować pojedynczy element np. zamku ogrodzenieckiego*
 - *Kłosa – element nadużywany, kojarzący się z symboliką demokracji ludowej, podobne skojarzenia budzi koło zębate*
 - *Motyw rzeki także nadużywany w heraldyce samorządowej, a Warta nie jest na tym terenie jeszcze znaczącą rzeką*
 - *Orzeł „piastowski”, który w intencji twórców miał wskazywać związki z Małopolską, pozbawiony jest elementów orła krakowskiego (przepaska i korona) i na dodatek jest splagiatowany*
- *Herb mimo to został przyjęty Uchwałą Nr XX/179/2000 z dnia 31 sierpnia 2000 roku*

Dlaczego herb należało zmienić?

- Brak w 2000 roku jednoznacznej interpretacji ustawy o odznakach i mundurach, gdzie nie sprecyzowano, że opinia KH winna być pozytywna (czy nie powinno to być oczywiste?)
- **Od tego czasu zapadły wyroki sądów wskazujące na wymóg uzyskania pozytywnej opinii**
- Przyjmując aktualne orzecznictwo (np. NSA w wyroku z 22.06.2004 r. sygn. akt OSK 366/04 (LEX nr 160585) czy wyroku z 24.01.2005 r. sygn. akt OSK 767/04) **herb używany był nielegalnie**
- Prawo nie działa wstecz, ale nie zmienia to faktu, że **herb jest błędny**.
- **Próbując przyjąć jakiegokolwiek inne nowe insygnium (np. sztandar, odznaka honorowa) z tym herbem (a obowiązek opiniowania dotyczy każdego symbolu) istnieje już doprecyzowany wymóg uzyskania opinii pozytywnej**
- **Dlatego każde nowe insygnium z tym herbem uzyskałoby automatycznie opinię negatywną z powodu użycia wadliwego herbu.**

Krótką historia prac nad nowym herbem

Wiosna –
Lato 2022

- Uzasadnienie historyczno – heraldyczne oraz projekty herbów wykonali doświadczeni projektanci herbów: **Robert Fidura i Kamil Wójcikowski**;
- Spotkanie robocze w Starostwie, gdzie dyskutowano nad koncepcją herbu
- Ze strony autorów: obaj odpowiadają za prace koncepcyjne i merytoryczne. Kamil Wójcikowski dodatkowo za prace graficzne
- Ze strony Starostwa – Wicestarosta Paweł Sokół i Naczelnik Wydziału Promocji Powiatu i Współpracy z NGO Iwona Kuźniak
- **PIERWSZA KONCEPCJA NOWEGO HERBU:**
 - Podział na dwie części symbolizujący związek (przeszły) z ziemią krakowską (pole czerwone) i aktualny z województwem śląskim (pole błękitne), w jednej połowce orzeł krakowski, w drugiej wieża zamku w Ogrodzieńcu z koroną, symbolizującą budowniczego Orlich Gniazd – Kazimierza Wielkiego

Styczeń
2023

- Negatywna opinia Komisji (Uchwała Nr 7-299/O/2023):
 - Nieuzasadniony podział tarczy
 - Nadużycie symbolu korony królewskiej
- Nowy, skorygowany projekt – usunięcie podziału i korony
- Ponowne wystąpienie o opinię

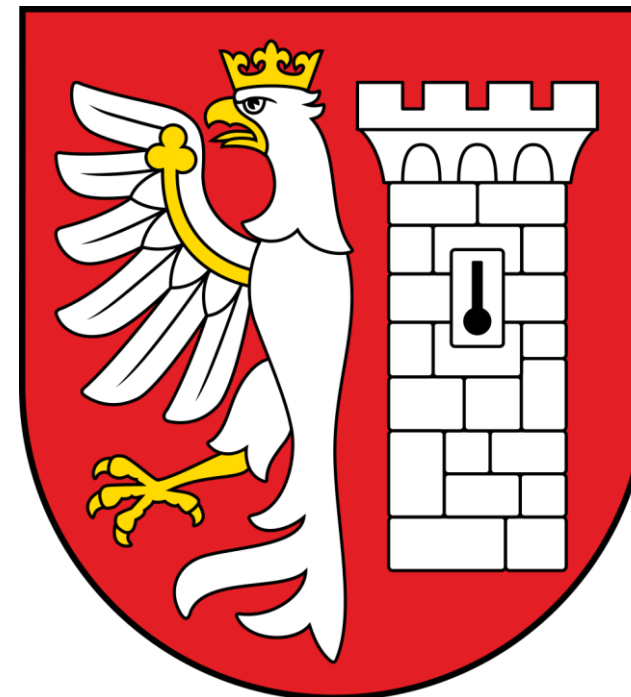
Jesień –
Zima 2023

- Uwagi Komisji Heraldycznej do szczegółów rysunku (pismo Przewodniczącego Komisji do Wicestarosty, znak DAP-WN-73-80/2022)
- Nowy projekt uwzględniający uwagi
- Pozytywna opinia Komisji Heraldycznej w sprawie projektu herbu i innych insygniów powiatu zawierciańskiego (Uchwała Nr 82-299/O/2023)

Nowy herb powiatu

- *W polu czerwonym z prawej połuorzeł srebrny z orężem, przepaską koniczynową i koroną złotymi, z lewej baszta srebrna z blankami, pojedynczym otworem strzelniczym czarnym oraz zaznaczonymi ciosami kamiennymi o różnych rozmiarach*
- **Ograniczenie nadmiernej symboliki przy pozostawieniu najważniejszych motywów symbolicznych herbu starego**
 - Połuorzeł krakowski – historyczna przynależność ziem powiatu do dawnej ziemi, a potem województwa krakowskiego
 - Baszta – symbolizuje miejscowe zamki, przede wszystkim ogrodzeniecki, który posłużył za jej wzór

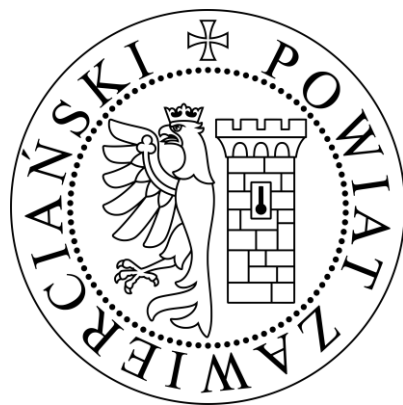
Pozostałe insygnia – flagi

- Flaga, banner, flaga stolikowa
- Banner – flaga w pionie
- Flaga stolikowa – mała flaga w pionie do postawienia na biurku i/lub w czasie spotkań z innymi samorządami
- Nie niosą dodatkowej symboliki
- Zgodnie ze staropolską tradycją chorągiewną (a flaga dzielona w pasy to nowy, bo XIX-wieczny wynalazek niemiecki) użyto godła na płacie w barwie herbu

Pozostałe insygnia – pieczęcie

- Układ standardowy
- Średnica 36 mm, godło luzem
- Zgodnie z tradycjami dawnych pieczęci samorządowych legenda otokowa rozpoczęta krzyżykiem kawalerskim
- Mogą być pieczęciami urzędowymi lub okolicznościowymi

Pozostałe insygnia – sztandar

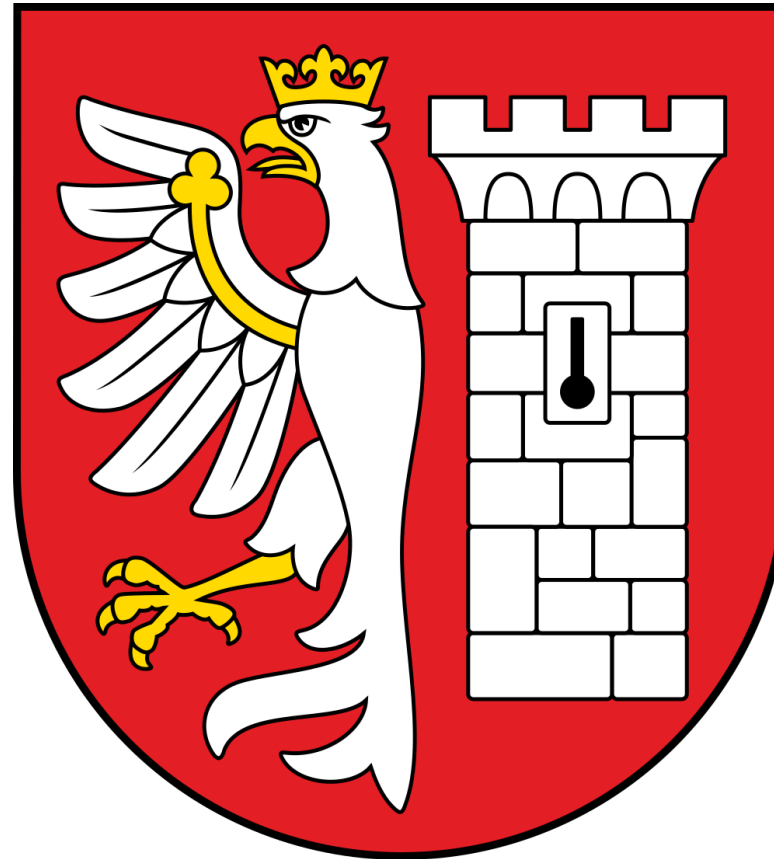
- Układ standardowy
- Płat kwadratowy 200x200 cm obszyty frędzlą złotą, przymocowany do drzewca
- Strona państwowa i strona samorządowa
- Na stronie samorządowej daty roczne pierwszego powstania powiatu i jego odtworzenia w ostatniej reformie samorządowej
- Godła wyszywane złotą i srebrną nicią
- Głowica nosi godło herbowe województwa, czyli jednostki wyższego szczebla (Umieszczanie tu godła państwowego jest błędem!)
- Szarfa w barwach powiatowych i narodowych

Pozostałe insygnia – łańcuchy

- Łańcuch Starosty i Przewodniczącego Rady
- Zgodnie z praktyką różnią się barwą
- Do noszenia na wyjątkowo uroczyste okazje
- Oprócz symboliki wieży umieszczono godła herbów wybranych możliwych rodów właścicieli ziemskich z tego terenu:
 - Sulima Włodków (pierwsi właściciele dóbr ogrodzienieckich)
 - Bonarowa Bonerów (późniejsi właściciele dóbr ogrodzienieckich, odpowiedzialni za aktualny kształt zamku Ogrodzieniec)
 - Abdank Warszyckich (za Stanisława Warszyckiego w jednym ręku znajdowały się dobra ogrodzienieckie, pileckie, włodowickie i kromołowskie)
 - Topór i Leliwa Pileckich (m.in. właściciele dóbr z ośrodkiem w Pilczy)
 - Odrowąż Szczekockich

Dziękuję za uwagę